

Til lovforslag nr. L 47. Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 4. december 1986

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v.

[af Ole Vagn Christensen (S) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har modtaget en skriftlig og en mundtlig henvendelse fra Landsforeningen for Beskæftigelseskonsulenter.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag.

Udvalget finder, at der med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag er skabt et godt fundament for at fortsætte den beskæftigelsesfremmende indsats over for unge. Samtidig er der givet mulighed for at udvide indsatsen til andre særlig udsatte grupper. Man er enige om, at der i løbet af foråret 1987 skal tages en nærmere drøftelse om, hvordan indsatsen skal se ud i årene fremover.

Et *mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) finder det glædeligt, at indsatsen i kommunerne over for ungdomsarbejdsløsheden fortsætter og sikres gennem opretholdelse af den kommunale forpligtelse til at afsætte midler til dette formål. Mindretallet er ligeledes tilfreds med udvidelsen af målgruppen for indsatsen, således at aldersgruppen mellem 25 og 29 år også nyder godt af den aktive indsats. Herved hjælpes mange unge, der er ramt af langvarig arbejdsløshed.

Det er ligeledes tilfredsstillende, at det solidariske sigte med en kommunal udligningsordning på dette område bibeholdes.

Mindretallet ønsker at fremkomme med kommentarer til nogle af de ændringsforslag, som et enigt udvalg har indstillet til vedtagelse:

De med ændringsforslag nr. 1 og 3 foreslåede nye nr. 03 og 07 henviser til det nye princip om, at arbejdsministeren en gang årligt fastsætter størrelsen af tilskud til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. Mindretallet vil følge udviklingen nøje og vurdere ministerens brug af denne beføjelse for at sikre, at beføjelsen ikke anvendes i rent spærejemed, men anvendes i respekt for lovens intentioner, nemlig at afskaffe ungdomsarbejdsløsheden.

Det med ændringsforslag nr. 3 foreslåede nye nr. 08 bemyndiger arbejdsministeren til at fravige lovens bestemmelse om løntilskudsperiodens længde. Mindretallet er indforstået med denne beføjelse, men ønsker at bemærke, at den ikke må føre til, at normalt arbejde, f.eks. sæsonarbejde, erstattes med løntilskudsarbejde. Mindretallet vil derfor være opmærksom på udviklingen på dette punkt. Ligeledes finder mindretallet ikke, at løntilskudsperioden bør være kortere end hidtil. Mindretallet finder det hensigtsmæssigt, at det lokale arbejdsmarkedsnævn og arbejdsformidlingen inddrages i administrationen af denne regel.

Mindretallet finder det særdeles positivt, at indsatsen fremover også kan målrettes imod andre særlig udsatte grupper, når det i forhold til den lokale arbejdsløshedssituation og initiativernes gennemførelse lokalt skønnes hensigtsmæssigt. Kommunerne kan såle-

des tilrettelægge den samlede indsats ud fra den lokale arbejdsløshedssituation og herigennem afhjælpe konkrete arbejdsløshedsproblemer i lokalsamfundet.

For så vidt angår tilbagebetalingsordningen finder mindretallet den foreslåede løsning brugbar som en foranstaltning på kort sigt.

På længere sigt bør hele tilrettelæggelsen af den lokale indsats ske på baggrund af en samlet planlægning i et tæt samarbejde mellem kommunerne og de lokale arbejdsmarkedsnævn. Herigennem skal bl.a. sikres øget fleksibilitet, som giver de lokale arbejdsmarkedsnævn mulighed for at flytte midler mellem løntilskudsordningen og de andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, hvis det lokalt skønnes hensigtsmæssigt.

Med vedtagelsen af dette lovforslag finder Socialdemokratiet, at vi er på rette vej henimod en fremtidig model for indsatsen imod ungdomsarbejdsløsheden.

Socialdemokratiet har tidligere fremsat forslag om en egentlig ungdomsgaranti, som vi fortsat finder er løsningen på de unges arbejdsløshedsproblemer. Denne ordning blev desværre stoppet i utide ligesom jobskabelsen, der betød en mere idérig indsats over for ungdomsarbejdsløshedsproblemerne.

Socialdemokratiet håber nu på, at forårets drøftelser om den fremtidige tilrettelæggelse af arbejdsløshedsbekæmpelsen vil forløbe positivt, således at de principper, som Socialdemokratiet har opstillet i sit program »Danmark for hele folket« og i det fremsatte beslutningsforslag om kommunal indsats til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden (B 9), gennemføres til gavn for ungdommen og dermed hele samfundet.

Ændringsforslag

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til teksten

1) Før nr. 1 indsættes som nye numre:

»01. § 1 affattes således:

»§ 1. For at forbedre beskæftigelsesmulighederne for ledige under 30 år og andre særlig udsatte grupper kan der oprettes beskæftigelsesprojekter med statsstøtte.«

02. § 4, stk. 1, nr. 1, affattes således:

»1) produktionen er nødvendig for at forbedre beskæftigelsesmulighederne for ledige under 30 år og særlig udsatte grupper.«

03. § 6, stk. 1, affattes således:

»Det statslige tilskud fastsættes af arbejdsministeren for et år ad gangen.«

2) I den under nr. 1 foreslåede ændring af lovens § 9, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »under 30 år«: »eller tilhører en særlig udsat gruppe«.

3) Før nr. 2 indsættes som nye numre:

»04. I § 9, stk. 2, nr. 2, ændres »den unge« til: »den pågældende«.

05. I § 15, stk. 3, udgår »for unge ledige«.

06. § 17, stk. 1, affattes således:

»For at forbedre beskæftigelsesmulighederne for ledige under 30 år og andre særlig udsatte grupper kan bopælskommunen give tilskud til, at disse ansættes i private virksomheder og institutioner.«

07. § 17, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Tilskuddet fastsættes af arbejdsministeren for et år ad gangen.«

08. § 18 affattes således:

»§ 18. Arbejdsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om tilskudsperiodens længde.«

09. § 19, stk. 1, nr. 1 og 2, affattes således:

»1) at den ledige er under 30 år eller tilhører en særlig udsat gruppe på ansættelsestidspunktet,
2) at den pågældende har været tilmeldt arbejdsformidlingen som ledig i 3 måneder forud for ansættelsen.«

010. I § 20 udgår »af en ung ledig« og »samt om eventuelt tilskud ud over 6 måneder, jf. § 18«.

011. I § 23, stk. 1 og stk. 2, nr. 1, ændres »unge« til: »ledige«.

4) Nr. 2 affattes således:

»2. § 26 affattes således:

»§ 26. Kommunernes udgifter efter denne lov skal sammen med udgifterne efter lov om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger og lov om produktionskoler samt udgifterne til visse andre foranstaltninger til bekæmpelse af arbejdsløsheden blandt ledige under 30 år i 1987 udgøre mindst 130 kr. pr. indbygger den 1. januar 1986. Amtskommunernes udgifter skal tilsvarende udgøre 10 kr. pr. indbygger og Københavns og Frederiksberg kommuners udgifter 140 kr. pr. indbygger.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte beløb kan også anvendes til andre særlig udsatte grupper, når det i forhold til den lokale ungdomsarbejdslededsituation og initiativernes gennemførelse lokalt skønnes hensigtsmæssigt.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at de i stk. 1 nævnte kommunale mindsteudgifter delvis gøres til genstand for udligning mellem kommunerne.

Stk. 4. Kommuner og amtskommuner, der i regnskabsåret 1987 anvender mindre end de i stk. 1 angivne beløb til de nævnte formål, og hvor ledigheden for under 30-årige er over 5 pct., indbetaler det overskydende beløb til staten efter indenrigsministerens nærmere bestemmelse til anvendelse til beskæftigelsesfremmende formål.

Stk. 5. Indenrigsministeren kan efter forhandling med arbejdsministeren og undervisningsministeren fastsætte nærmere regler om, hvilke foranstaltninger der er omfattet af stk. 1.««

5) Nr. 3 udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1-3

De seneste år er der sket en forskydning i ungdomsarbejdslededsituationen, således at beskæftigelsesproblemerne nu også i særlig grad berører de 25-29-årige. Denne aldersgruppe har i dag, sammen med de 20-24-årige, den højeste arbejdsløshed.

For en stor del af de 25-29-årige er det endnu ikke lykkedes at opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet, bl.a. som følge af de tidligere års høje ungdomsarbejdslededsituation. Mange

ledige i denne aldersgruppe modtager konstanthjælp efter bistandsloven.

Derfor foreslås indsatsen udvidet, således at den fortrinsvis omfatter ledige under 30 år.

Også andre grupper har imidlertid en særlig høj arbejdsløshed. Det gælder f.eks. indvandrere, ufaglærte kvinder eller persongrupper, som på grund af særlige lokale beskæftigelsesforhold har en ekstraordinær høj arbejdsløshed.

For sådanne særlig udsatte grupper vil der være behov for lokalt tilpassede beskæftigelsesinitiativer. Derfor foreslås det, at (amts)kommunerne gives mulighed for, normalt efter drøftelse med arbejdsformidlingen og arbejdsmarkedsnævnet, at iværksætte aktiviteter for afgrænsede persongrupper over 29 år, som i lokalområdet er særlig berørt af ledighed.

For så vidt angår løntilskudsordningen vil arbejdsministeren fastsætte regler, hvorefter man lokalt vil kunne variere tilskudsperiodens længde. Perioden kan dog ikke overstige 12 måneder eller være væsentlig kortere end hidtil.

Til nr. 4

Med udgangen af 1986 udløber § 26 i lov nr. 293 af 21. juni 1985, hvorefter kommuner og amtskommuner har en forpligtelse til at afsætte et beløb pr. indbygger til bekæmpelse af ungdomsarbejdslededsituationen.

Med de udvidede muligheder, kommuner og amtskommuner nu får for at iværksætte initiativer for en bredere kreds af ledige, vil det imidlertid være begrundet at opretholde den kommunale forpligtelse til at afsætte midler til bekæmpelse af arbejdsløsheden i 1987. De beløb, kommuner og amtskommuner forpligtes til at afsætte, fastsættes uændret i forhold til 1986.

Det vil fortrinsvis være gruppen af ledige under 30 år, initiativerne skal rettes imod. Der åbnes med forslaget dog op for, at de af kommunerne og amtskommunerne afsatte midler til bekæmpelse af arbejdsløsheden også kan anvendes til finansiering af foranstaltninger iværksat for særlig udsatte grupper over 29 år, når det i forhold til den lokale ungdomsarbejdslededsituation og initiativernes gennemførelse lokalt skønnes hensigtsmæssigt.

Udformningen af den kommunale udligningsordning vil blive forhandlet med Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommuner. På grund af amtskommunernes relativt begrænsede økonomiske forpligtelse omfatter udligningsordningen i øjeblikket ikke amtskommunerne. Det foreslås derfor, at udligningsordningen for amtskommunerne bortfalder.

Den pligt, kommuner og amtskommuner har haft til at indbetale ikkeforbrugte midler til staten, opretholdes, dog således, at alene kommuner og amtskommuner, der i regnskabsåret 1987 anvender mindre end de i stk. 1 angivne beløb til de nævnte formål, og hvor ledigheden for under 30-årige er over 5 pct., indbetaler det overskydende beløb til staten efter indenrigsministerens nærmere

bestemmelse til anvendelse til beskæftigelsesfremmende formål.

De 5 pct. er ikke udtryk for et niveau for fuld beskæftigelse, men hensigten hermed er yderligere at tilskynde kommuner og amtskommuner til at iværksætte initiativer, der kan nedbringe arbejdsløsheden. Det forventes, at kommunerne vedvarende forsøger at tvinge ungdomsarbejdsløsheden så tæt ned mod nul som praktisk muligt.

Der er fortsat mulighed for, at (amts)kommuner i fællesskab kan iværksætte og finansiere initiativer.

Til nr. 5

Konsekvensændring af ændringsforslag nr. 4.

Bo Kristensen (KF) fmd. Flemming Jensen (KF) Houe (KF) Jette Thomsen (KF)

Jens Peter Jensen (V) Tørnæs (V) Bollmann (CD) Kofod-Svendsen (KRF)

Jytte Andersen (S) Bakholt (S) Ole Vagn Christensen (S) Søren B. Jørgensen (S) nfmd.

Kaj Poulsen (S) Lilli Gyldenkilde (SF) Ole Henriksen (SF)

Elisabeth Bruun Olesen (VS) Estrup (RV)

Partiet FP havde ikke medlemmer i udvalget.